

पणं यानं तरे दायं पौरुषोऽर्द्धपणं तरे ।

पादं पशुश्च घोषिच्च पादार्द्धं रिक्तकः पुमान् ॥ ४०४ ॥

भाण्डपूर्क्षानि यानानि तार्थं दायानि सारतः ।

रिक्तभाण्डानि यत् किञ्चित् पुमांसश्चापरिच्छदाः ॥ ४०५ ॥

दीर्घाधनि यथादेशं यथाकालं तरो भवेत् ।

नदीतीरेषु तद्विद्यात् समुद्रे नास्ति लक्षणं ॥ ४०६ ॥

गर्भिणी तु द्विमासादिस्तथा प्रव्रजितो मुनिः ।

ब्राह्मणा लिङ्गिनश्चैव न दाय्यास्तारिकं तरे ॥ ४०७ ॥

यन्नावि किञ्चिद्दासानां विशीर्येतापराधतः ।

तद्दासैरेव दातव्यं समागम्य स्वतोऽंशतः ॥ ४०८ ॥

एष नौयायिनामुक्तो व्यवहारस्य निर्णयः ।

७१ दाशापराधतस्तोये दैविके नास्ति निग्रहः ॥ ४०९ ॥

७२ वाणिज्यं कारयेद्वैश्यं कुशीदं कृषिमेव च ।

पशूनां रक्षणं चैव दास्यं शूद्रं द्विजन्मनां ॥ ४१० ॥

क्षत्रियं चैव वैश्यं च ब्राह्मणो वृत्तिकर्षितौ ।

विभूयादानृशंस्येन स्वानि कर्माणि कारयन् ॥ ४११ ॥

दास्यं तु कारयँल्लोभाद्ब्राह्मणाः संस्कृतान् द्विजान् ।

अनिच्छतः प्राभवत्याद्राज्ञा दण्ड्यः शतानि षट् ॥ ४१२ ॥